

nickým bazanitom predstavuje na základe geochemických kritérií (Gast 1968) a experimentálnej petrológie (Green, Ringwood, Wyllie, Kushiro) produkty rozličného stupňa parciálneho tavenia vrchného plášťa. Priestorové a časové rozloženie bazaltových typov pritom vykazuje vzťahy k štruktúram oceánskeho dna. Krivky jednotlivých asociácií reprezentujú produkty diferencie v plytkých magmatických rezervároch.

Polícia asociácie ostrovov Galapágy (obr. 1) naznačuje prechodnú pozíciu asociácie medzi toleitickým radom a radom alkalických bazaltov. Zmeny chemického zloženia lávy v rámci asociácie možno vysvetliť ako výsledok frakcionovanej kryštalizácie uvedenej slaboalkalickej bazaltovej magmy.

Jaroslav Háek: **Největší stratiformní Pb-Zn ložiska Kanady**

K největším ložiskovým akumulacím olova a zinku v Kanadě patří rudní revíry PINE POINT, ANVIL a SULLIVAN. Tyto ložiskové revíry jsou situovány v rozličném geologickém prostředí a jsou navzájem odděleny i geograficky. Tato ložiska, jež jsou těžena obrovskými hornickými operacemi, reprezentují 80 % celkové těžby olova a 35 % těžby zinku v Kanadě. Ložiska jsou považována za stratiformní a jsou uložena v sedimentech různého stáří.

Ložisková oblast PINE POINT (NORTHWEST TERRITORIES) leží v relativně neporušených karbonátových horninách devonského stáří a zaujímá oblast cca 50×10 km. Minerální paragenese je analogická ložiskům typu Mississippi Valley. Charakteristické jsou páskové textury světlého kolomorfního i krystalického sfaleritu a galenitu. Celkové zásoby revíru se odhadují na cca 45 mil. tun o kovnatosti 2,5 % Pb a 6,0 % Zn.

Rudní revír ANVIL (YUKON TERRITORY) je ve fylitických horninách kambrického stáří, které jsou součástí kordillerských struktur v oblasti YUKON PLATEAU. Revír zahrnuje tři hlavní rudní tělesa o celkových zásobách kolem 65 mil. tun rudy s obsahem 3,4 % Pb, 5,7 % Zn, 0,16 % Cu a cca 36 g Ag/t rudy. Minerální asociace je reprezentována pyritem, pyrrhotinem, železem bohatým sfaleritem, galenitem a podřadným chalkopyritem. Rudní textury jsou masivní až páskované. Z nerudních komponent je nejhojnější křemen.

Výše uvedená ložiska byla objevena před několika lety a jsou těžena velkými povrchovými operacemi.

Ložisko SULLIVAN (BRITISH COLUMBIA), jež patří k jednomu z největších světových ložisek, je těženo od přelomu století a dodnes z něho bylo vytěženo přes 100 mil. tun rudy o vysoké kovnatosti přes 10 % Pb + Zn. Stávající zásoby se pohybují stále v desítkách milionů tun rovněž o kovnatosti přes 10 % Pb + Zn. Rudní těleso je situováno v proterozoických sedimentech, které byly ukládány podél staršího okrajového šelfu západokanadského bazénu. Rudní lože má výrazně vrstevnatou stavbu s jemnozrnným galenitem, marmatickým sfaleritem, pyrrhotinem a pyritem jako hlavními minerály. S ohledem na velmi rozdílný vývoj svrchní a spodní části ložiska je vyslovován i názor, že jde o epigenetické žilné ložisko s uplatněním metasomatických procesů zejména v jeho spodní části. Toto ložisko je těženo hlubinnými pracemi.

Jaroslav Háek: **Ložiska cínu v jihovýchodní Asii**

Nejvýznamnější cínonosnou oblastí na světě, odkud pochází zhruba 2/3 světové produkce cínu, je tzv. asijský cínový pás, jdoucí ze SSSR přes ČLR, VDR, Laos, Thajsko, Barmu, Malajsko a Indonésii. Cínová mineralizace je spjata s kyselými granitickými horninami různého stáří, avšak průmyslová ložiska jsou vázána na intruze žul křídového až terciárního stáří. Tvorba ekonomicky nejdůležitějších suchozemských i mořských cínových sejpů počala ve středním až vrchním pleistocénu. Celá oblast má složitou geologickou stavbu a tektoniku poklesového a zdvihového charakteru.